

Ministerieel besluit tot voorlopige wijziging van het koninklijk besluit van 23 november 1981 tot bescherming als monument van de houten graanwindmolen, gelegen op de Gansakker, in Geel omwille van verplaatsing naar Puurs-Sint-Amands

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.2.1, 2°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 2 oktober 2019 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 8, §1, 2°.

Procedurestappen en vormvereisten

Dit besluit kwam tot stand volgens de procedurestappen en de vormvereisten, beschreven in het Onroerendergoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.2.3, § 2, artikel 6.2.5. en artikel 6.2.8.

De volgende procedurestappen en vormvereisten zijn vervuld:

- het verzoek of akkoord van de betrokken zakelijkrechthouders van de oorspronkelijke locatie en de locatie waarnaar het beschermde goed wordt verplaatst, werd ingediend op 30 januari 2019;
- de wijziging van de bescherming als monument in functie van verplaatsing werd onderzocht;
- de resultaten van het onderzoek zijn opgenomen in een wijzigingsdossier;
- advies over de wijziging van de bescherming van het onroerend goed werd gevraagd aan:
  - het college van burgemeester en schepenen van Geel en Puurs-Sint-Amands op 13 december 2022,
  - de departementen of agentschappen van de Vlaamse overheid bevoegd voor omgeving, mobiliteit en openbare werken en landbouw en visserij op 13 december 2022,
  - de Vlaamse Commissie Onroerend Erfgoed op 13 december 2022;
- de behandeling van de adviezen is opgenomen als bijlage bij dit besluit;
- de zakelijkrechthouders zijn op de hoogte gebracht van het ontwerp van de voorlopige wijziging van de bescherming op 13 december 2022;
- de zakelijkrechthouders gaven geen opmerkingen;
- de Stad Geel en de gemeente Puurs-Sint-Amands organiseerden beiden een openbaar onderzoek van 14 januari 2023 tot en met 13 februari 2023;
- de behandeling van de opmerkingen en bezwaren is opgenomen als bijlage bij dit besluit.

Motivering

De Gansakkermolen werd beschermd bij koninklijk besluit van 23 november 1981 tot bescherming als monument van de houten graanwindmolen, gelegen op de Gansakker, te Geel. Dit besluit werd gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 5 februari 1982.

Tussen 1994 en 2003 werd de molen volledig gedemonteerd, waarbij de molenkast op een naburig perceel werd geplaatst en de overig molenonderdelen in de stadslods in Kievermont Geel werden opgeslagen. In 2016 werd de molenkast verplaatst naar de nieuwe locatie in Puurs-Sint-Amands. In 2021 werden ook de onderbouw, kap en wieken verplaatst naar de nieuwe locatie in functie van de heroprichting.

De huidige, gedemonteerde staat betekent een volledige aantasting van de in het beschermingsbesluit van 1981 vermelde industrieel-archeologische waarde en ook een heroprichting op de oorspronkelijke locatie zou deze waarde ernstig aantasten omwille van de ontoereikende windvang. Deze locatie was op moment van bescherming al vrij gesloten maar is sindsdien nog verder bebouwd.

Een verplaatsing en heroprichting als maalvaardige molen op de nieuwe locatie in Puurs-Sint-Amands is noodzakelijk voor het behoud van de erfgoedwaarden, namelijk het verzekeren van een goede windvang die nodig is voor de werking van de molen en dus voor de industrieel-archeologische waarde.

De heroprichting op de nieuwe locatie heeft een positieve impact op de industrieel-archeologische waarde:

- De nieuwe locatie ligt in de oksel van een Scheldebocht waardoor een perfecte windvang mogelijk is over een hoek van circa 180°.
- Een verplaatsing naar de nieuwe locatie garandeert een heroprichting als windmaalvaardige molen.
- Het malen van de molen is essentieel om deze erfgoedwaarde te garanderen, zoals voorzien in artikel 6.1.5. van het Onroerenderfgoedbesluit.

De heroprichting op de nieuwe locatie heeft een positieve impact op de fysieke toestand:

- De huidige, gedemonteerde staat is nefast voor de fysieke toestand.
- De molen is al ontmanteld en grotendeels verplaatst naar Puurs-Sint-Amands, in afwachting van heroprichting op de nieuwe locatie.

De bescherming van de Gansakkermolen wordt gewijzigd omdat de verplaatsing van het beschermde goed noodzakelijk is voor het behoud van de erfgoedwaarden.

DE VLAAMSE MINISTER VAN FINANCIËN EN BEGROTING,
WONEN EN ONROEREND ERFGOED BESLUIT:

Artikel 1. Het koninklijk besluit van 23 november 1981 tot bescherming als monument van de houten graanwindmolen, gelegen op de Gansakker, te Geel, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 5 februari 1982, wordt voorlopig gewijzigd omwille van verplaatsing.

Art. 2. Het beschermde goed, de houten graanwindmolen, gelegen op de Gansakker, Molenstraat zonder nummer in Geel, waarvan de bescherming voorlopig wordt gewijzigd, bevond zich op het perceel met volgende kadastrale gegevens: Geel, 1ste afdeling, sectie H, perceelnummer 798/C (deel). In het oorspronkelijk beschermingsbesluit wordt dit kadastraal omschreven als: Geel, sectie H, perceelnummer 797 (deel).

Het beschermde goed wordt verplaatst naar een locatie in Puurs-Sint-Amands, Molendreef 45, op het perceel met volgende kadastrale gegevens: Puurs-Sint-Amands, 5de afdeling, sectie B, perceelnummers 0450 en 0450/2A.

Het plan met de aflijning van de oorspronkelijke locatie is opgenomen als bijlage 1 bij dit besluit.

Het plan met de aflijning van de nieuwe locatie is opgenomen als bijlage 2 bij dit besluit.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van de beschermde goederen waarvan de bescherming voorlopig gewijzigd wordt, is opgenomen als bijlage 3 bij dit besluit.

Art. 3. De volgende maatregelen zijn nodig voor de ontmanteling, de verplaatsing en de heroprichting van het monument:

- 1° algemeen:
  - a) het realiseren van een goede windvang;
- 2° voor de ontmanteling en de verplaatsing:
  - a) het gebruiken van aangepaste hijswerktuigen;
  - b) het zorgvuldig nummeren en voorzien van labels van de onderdelen;
  - c) het voorzichtig manipuleren van de onderdelen;
  - d) het registreren van losgekomen stukken door mogelijke breuken bij demontage en deze van een label te voorzien;
  - e) het afzonderlijk stockeren van de gedemonteerde onderdelen in een beveiligde omgeving ter bescherming tegen brand, blikseminslag, diefstal, vandalisme, wind of water;
- 3° voor de heroprichting:
  - a) het controleren en indien nodig herstellen van de gedemonteerde elementen;
  - b) het hergebruiken van zoveel mogelijk originele, goed bewaarde elementen en technieken om het historisch correct uitzicht van de Gansakermolen te bekomen met behoud van alle typerende kenmerken zoals de Kempische kleurstelling van de molenkast en het gevluht alsook het gepast hermetsen van de langwerpige teerlingen;
  - c) het vervangen van slecht bewaarde of verdwenen onderdelen naar oorspronkelijk model en met oorspronkelijke materialen;
  - d) het hermonteren van de gedemonteerde onderdelen in omgekeerde volgorde, gebruikmakend van de technieken van het molenbouwersambacht;
  - e) het geven van een passende afwerkingslaag aan erfgoedelementen die blootgesteld zijn aan weer en wind;
  - f) het opleveren van een windmaalvaardige molen.

Deze maatregelen zijn uit te voeren binnen een termijn van 500 kalenderdagen.

Brussel,

De Vlaamse minister van Financiën en Begroting, Wonen en Onroerend Erfgoed,

Matthias DIEPENDAELE